

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

- Ky'yiv. derzh. un-t im. T. G. Shevchenka, Ky'yiv, 1961, Vol. VIII. Vy'robny'cha i pedagogichna prakty'ky', pp. 24–29.
13. Stepenko V. P. Rol' proizvodstvennoj praktiki v podgotovke uchitelja fiziki i truda [The role of the practical training in the preparation of the teacher of physics and labor]. O podgotovki uchitelej obshhetehnicheskikh i proizvodstvennyh disciplin dlja srednej obshheobrazovatel'noj shkoly. sb. statej, pod red. K. A. Ivanovicha. sost. sb. N. P. Suvorov, Moscow, Izd-vo Akad. ped. nauk RSSSR, 1962, pp. 141–145.
  14. Struganecz' B. V. Pidgotovka uchy'teliv trudovogo navchannya u vy'shhy'x navchal'ny'x zakladax Ukrainy' (1958–1994). Dy's, kand. ped. nauk [Training of teachers of labor studies at higher educational institutions of Ukraine (1958–1994). Dr. ped. sci. diss], Ternopil, 1995, 161 p.
  15. Chepil' M. M., Fedorovy'ch A. V. Pidgotovka vchy'telya trudovogo navchannya: istoriya, realiyi ta perspektyvy' [Training of teachers of labor studies: history, realities and prospects]. Monografiya, za red. M. M. Chepil', Drogoby'ch, DDPU im. Ivana Franka, 2008, 240 p.
  16. Shy'manovy'ch I. O. Prakty'ka v sy'stemi politexnichnoyi pidgotovky` majbutnix uchy'teliv (50-ti – pochatok 60-x rokiv XX st.) [Practice in the system of polytechnic training of future teachers (50's – early 60-th of XX century)]. Pedagogichny'j al'manax, zb. nauk. pr., Pivdenoukr. region. in-t pislyady'plom. osvity` ped. kadriv, Xerson, 2011, Vol. 10, pp. 305–309.

УДК 371.13:37.035.3

I. В. КОТИК

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Виявлено та обґрунтовано структурно-змістові компоненти моделі процесу фахової підготовки майбутніх вчителів трудового навчання, складовими якої є розкриття змісту понять «трудове навчання» та «технологія», визначення теоретико-методологічної основи процесу фахової підготовки, основні принципи та підходи, на яких вона заснована, мета і завдання, шляхи і засоби досягнення, форми і домінуючі методи, суб'єкти взаємодії та виховного впливу, критерії підготовленості (компетентність). Заключним компонентом структурно-змістової моделі підготовки вчителя трудового навчання визначено вимоги щодо його професійної компетентності, що є критерієм фахової підготовленості. Орієнтація на кваліфікаційні характеристики вчителя трудового навчання дасть можливість в подальшому розвинути особистісні якості вчителя та підвищити його педагогічну майстерність.

Ключові слова: вчитель, трудове навчання, фахова підготовка, структурно-змістова модель.

И. В. КОТИК

СТРУКТУРНО-СОДЕРЖАТЕЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ПРОЦЕССА СПЕЦИАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ

Выявлены и обоснованы структурно-содержательные компоненты модели процесса профессиональной подготовки будущих учителей трудового обучения, составляющими которой является раскрытие содержания понятий «трудоое обучение» и «технология», определение теоретико-методологической основы процесса профессиональной подготовки, основные принципы и подходы, на которых она основана, цели и задачи, пути и средства достижения, формы и доминирующие методы, субъекты взаимодействия и воспитательного воздействия, критерии подготовленности (компетентность). Заключительным компонентом структурно-содержательной модели подготовки учителя трудового обучения определены требования к его профессиональной компетентности, которая является критерием профессиональной подготовленности. Ориентация на квалификационные характеристики учителя трудового обучения позволит в дальнейшем развить личностные качества учителя и повысит его педагогическое мастерство.

Ключевые слова: учитель, трудовое обучение, профессиональная подготовка, структурно-содержательная модель.

I. KOTYK

STRUCTURAL AND CONTENT MODEL OF THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE HANDCRAFTS TEACHERS

The article reveals and grounds structural and content components of the model of the process of professional training of future handcrafts teachers. These components include the presentation of the contents of the notions of “handcrafts” and “technology”, the definition of theoretical and methodological basis of the process of professional training, its basic principles and approaches, its purpose and objectives, ways and means of its achievement, dominant forms and methods, subjects of interactions and educational influence, preparedness criteria (competency). The final component of structural and semantic model of training teachers of handcrafts had been defined as the requirements for its professional competence which is the criteria of professional competency. The focus on qualification characteristics of handcrafts teacher will allow to develop personal qualities of teachers and improve their teaching skills.

Keywords: teacher, handcrafts, professional training, structural and content model.

Фахова підготовка майбутнього вчителя трудового навчання повинна відповідати вимогам держави і суспільства до загальноосвітньої школи і педагогів, вважаючи їх еталоном знань, моральних чеснот, зразком громадянської зрілості та поведінки. Стандарт і зміст педагогічної підготовки формує у студентів комунікативну культуру і компетентність, емпатію, толерантність, які необхідні їм для майбутньої професійної діяльності в середовищі школи та громади. Мова йде про професіоналізацію особистості майбутнього вчителя трудового навчання відповідно до теоретично і методологічно вивірених сучасної структурно-змістової моделі процесу фахової підготовки. Метою навчально-виховного процесу у сучасному педагогічному вищому навчальному закладі (ВНЗ) є підготовка вчителя-творця, вчителя-вихователя, який спроможний вийти за межі навчального предмета, стати для учнів наставником в процесі їхнього самопізнання і самореалізації, своєрідним транслятором національної культури і духовних традицій українського народу. Причому, як зазначає В. Лозовецька, модель фахівця сприймається як освітня мета, стосовно якої модель підготовки фахівця є засобом, спрямованим на реалізацію цієї мети [2, с. 516].

Фахова підготовка майбутніх вчителів трудового навчання була предметом розгляду в працях українських та зарубіжних педагогів. Так, Л. Оршанський цілісно розглянув художньо-трудова підготовку майбутніх учителів трудового навчання, М. Корець – теоретичні і практичні завдання технічної підготовки вчителів трудового навчання, О. Коберник, В. Сидоренко розробили проект концепції технологічної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів України. Однак модель фахової підготовки майбутнього вчителя трудового навчання як уявна прогностична система не є достатньо розробленою, що й зумовило вибір теми нашої статті.

Метою статті є виявлення та обґрунтування структурно-змістових компонентів моделі процесу фахової підготовки майбутніх вчителів трудового навчання, що допоможе врахувати тенденції розвитку предметів освітньої галузі «Технології» в загальноосвітній школі.

Проблему фахової підготовки майбутнього вчителя трудового навчання доцільно вирішувати у взаємозв'язку із професійним розвитком особистості. Як зазначає В. Рибалка, професійний розвиток є процесом формування суб'єкта професійної діяльності, тобто системою певних властивостей в умовах неперервної професійної освіти, самовиховання та здійснення професійної діяльності. Упродовж життя людини цей процес проходить декілька етапів і має, відповідно, такі результати: професійне самовизначення і вибір професії, професійна підготовка і формування особистісної готовності оволодіння професією, професійна освіченість, компетентність, майстерність, культура фахівця [5, с. 733].

У поєднанні загальноосвітньої, спеціальної, психолого-педагогічної та практичної підготовки фахова підготовка майбутнього вчителя має на меті формування вільної, енергійної

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

і незалежної особистості, компетентної, здатної діяти в дуже швидкозмінних умовах і бути взірцем для учнів. Причому авторитет сучасного вчителя значною мірою залежить не від суми тих знань, які він опанував під час навчання у виші, а гуманістичні та орієнтовані на особистість учня пріоритети діяльності, визначити які допоможуть осучаснені людинознавчі курси філософії, етики, естетики психології та педагогіки.

Особливості і закономірності формування загальноосвітньої і професійної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання відображає структурно-змістова модель цього процесу. Така змістова модель підпорядкована змісту освітньої галузі «Технологія», забезпечує наступність професійного становлення студентів. Її складовими визначаємо розкриття змісту понять «трудова навчання» та «технологія», теоретико-методологічна основа процесу фахової підготовки, основні принципи та підходи, на яких модель заснована, мета і завдання, шляхи і засоби досягнення, форми і домінуючі методи, суб'єкти взаємодії та виховного впливу, критерії підготовленості (компетентність).

Ключовим у запропонованій моделі є поняття «трудова навчання», яким означено навчальний предмет у загальноосвітній середній школі, що становить основу змістового наповнення освітньої галузі «Технологія». Мета вивчення змісту освітньої галузі в основній школі передбачає ознайомлення учнів з пректно-технологічною діяльністю, зі світом сучасних професій, їх залучення до проектно-технологічної, інформаційної, художньо-трудова та дослідницької діяльності, розвиток здатності реально оцінювати свої можливості для вибору посильних творчих завдань. У старшій школі зміст освітньої галузі передбачає поглиблення в учнів знань про закономірності проектно, техніко-технологічної та побутової діяльності, спираючись на знання з основ наук на рівні загальнопромислових закономірностей, всебічне ознайомлення з професією, що відповідає індивідуальним можливостям учня, формування у школярів здатності мобілізувати свої потенційні творчі можливості в різних видах діяльності.

Фахова підготовка вчителів трудового навчання освітньої галузі «Технологія» здійснюється на інтегративній основі. Згідно із концепцією Л. Оршанського, ефективність фахової підготовки студентів досягається засобами поєднання виробничо-трудова знань та навичок, художньої культури та декоративно-ужиткового мистецтва. Вчений переконаний, що художньо-трудова підготовка майбутніх учителів трудового навчання – це складова педагогічного процесу у вищій школі, яка ґрунтується на засадах філософського осмислення демократизації, гуманізації, інтеграції, фундаменталізації і глобалізації та спрямована на формування інтегрованих знань і комплексних умінь, творчий розвиток та національне виховання особистості, має бути підпорядкована змісту освітньої галузі «Технологія», ґрунтуватися на національній культурній спадщині, сучасних досягненнях науки і техніки, забезпечувати наступність професійного становлення фахівців [3, с. 6].

У структурно-змістовій моделі фахової підготовки визначена системно-цілісним, особисто-діяльнісним та інтегрованим підходами, специфікою педагогічної роботи майбутніх учителів трудового навчання та їхньою орієнтацією на продуктивний творчий процес. Основними принципами та підходами, на яких заснована художньо-трудова, технологічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання, є інноваційність, фундаменталізація професійної підготовки, її випереджувальний характер, неперервність і ступеневість, демократизація та стандартизація, диференціація й інтеграція, варіативність та відкритість досягненням вітчизняної і світової науки, культури, освіти.

Теоретико-методична складова структурно-змістової моделі передбачає підготовку майбутніх вчителів трудового навчання до вирішення теоретичних і практичних проблем навчально-виховної роботи в школі. Це поєднання у фаховій підготовці реалізоване, зокрема, в навчальній дисципліні «Методологія та методи науково-педагогічних досліджень». Зміст курсу передбачає набуття студентами знань про сутність, зміст, структуру і закономірності здійснення педагогічного дослідження та забезпечення поглибленої теоретичної та технологічної підготовки студентів до написання науково-дослідницьких робіт з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень, сприяє формуванню у студентів наукового світогляду, методологічної культури; допомагає оволодіти методикою проведення наукового дослідження з педагогіки; прищеплює студентам уміння та навички науково-дослідницької діяльності; розширює наукову ерудицію майбутнього фахівця; формує вміння

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

працювати з науковими джерелами, інформаційними системами, оформляти та презентувати результати наукових розвідок; розвиває інтелект, творчі якості особистості, здатності до інноваційної діяльності. Викладання дисципліни спрямоване на формування науково-методологічної культури студентів.

Метою освітньої галузі «Технології» є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Вибір оптимальних шляхів і засобів фахової підготовки майбутніх вчителів трудового навчання забезпечує низка культурологічно орієнтованих дисциплін, однією з яких є «Історія костюма». Її зміст передбачає набуття студентами знань про сутність, зміст, структуру і закономірності розвитку форм одягу як частини духовно-матеріальної культури в її історичному становленні. Викладання дисципліни спрямоване на формування наукового, гуманістичного і творчого світогляду студентів, розуміння історичних стилів епохи як спільності засобів і прийомів художньої виразності, зумовленої матеріальною і духовною культурою певного історичного часу. Вивчення курсу передбачає спільно з викладанням таких дисциплін, як історія світової культури і мистецтва, етика, естетика, філософія, культурологія, здійснення якісної професійної підготовки студентів у галузі теорії і практики дизайну одягу.

Таким чином, історія костюма загалом повинна відображати його особливості у таких аспектах: у діахронії – від найдавніших часів до сьогодення; у різних культурних регіонах і локальних групах, зокрема України; у різних сферах мотивації створення та функціонування. Джерелом вивчення історії костюма є, зокрема, музейні колекції, писемні пам'ятки, твори мистецтва, в яких відображено взірці матеріальної культури українського народу та інших народів світу на основних етапах їх культурно-історичного розвитку. Теоретичну основу курсу становлять культурологічні, мистецтвознавчі, етнографічні розробки українських та зарубіжних дослідників минулого та сьогодення проблеми культурних стилів, стилеутворення та моди. Методологічною основою вивчення курсу є комплекс пізнавальних методів і настанов, які групуються навколо змістового, предметного центра «Історія костюму»: методи опису, спостереження, фіксації (різноманітними технічними та графічними засобами), а також метод типологізації, комплексного та компонентного аналізу та ін.

Самостійний пошук і систематизація додаткової інформації, постійне накопичення студентами професійно значущих знань з метою забезпечення повноти їх актуалізації на практиці формує ті компетенції, на розвиток яких цей пошук спрямований. Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи, як зазначає І. Коцан, зорієнтована на стандартизацію і модернізацію педагогічної підготовки, зокрема систему педагогічних практик. Практики повинні мати безперервний характер. Особливу роль у забезпеченні безперервності відведено громадянській, волонтерській практиці майбутніх педагогів. Головна мета такої практики – ввести майбутнього фахівця в систему соціальних відносин, запобігти формуванню в учителя «споглядального» ставлення до життя, виробляти активну громадянську позицію та громадянські якості. Крім того, у ході практичної підготовки майбутнього вчителя необхідно впроваджувати такі види практик: ознайомча, культурологічна, виховна, навчальна, переддипломна (предметна) практика [1].

У виборі форм і методів професійної підготовки студентів зазначеного напрямку існує поєднання традиційних та інноваційних, які допомагають реалізувати основну теоретико-методичну засаду інновації – самопізнання та самореалізація особистості в процесі творчої діяльності. Як показує практика фахової підготовки студентів, ефективним є використання індивідуальної, групової та колективної форм навчальної діяльності. Із метою врахування індивідуальних особливостей студентів, розширення та поглиблення знань, формування вмій та навичок використовуються диференційовані завдання. Виявом диференціації є реалізація принципу індивідуалізації, який дає можливість розвинути талант студента, підготувати його до майбутньої професійної діяльності.

Курс «Креативні технології навчання» у фаховій підготовці майбутніх учителів трудового навчання знайомить студентів із креативними педагогічними технологіями як специфічною галуззю педагогіки. Зміст дисципліни зосереджений на типології та характеристиці креативних технологій навчання та виховання, вивченні взаємодії учасників

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

педагогічного процесу та розробці інструментарію досягнення його мети й вирішення завдань особистісно орієнтованого навчання та виховання. Студенти отримують знання щодо історії виникнення, змісту та методико-дидактичних засад розвитку креативних технологій навчання, можливостей їх застосування у процесі майбутньої професійно-педагогічної діяльності. Теоретичний курс знайомить студентів з історією виникнення та концептуальними положеннями креативних технологій навчання.

Майбутні вчителі трудового навчання засвоюють сутність педагогічної взаємодії в теорії і практиці фахової підготовки у понятті педагогічної фасилітації (від англ. facilitate – допомагати, полегшувати, сприяти). Як зазначає К. Шевченко, під педагогічною фасилітацією, зазвичай, розуміють створення такої взаємодії, коли актуалізується індивідуальний досвід учасників, відбувається взаємотрансляція індивідуальних контекстів розуміння навчальної інформації, виникає необхідність і можливість оперативного та індивідуально мотивованого застосування оновленого досвіду, тобто відбувається становлення суб'єктності як стильової характеристики навчальної діяльності. Таке розуміння педагогічної фасилітації робить її основою гуманістичного навчання, основною метою якого є розвиток прагнення і здатності до самостійності, саморозвитку і самореалізації особистості [6, с. 259].

Критерії фахової підготовленості вчителя трудового навчання визначаємо відповідно до кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників ВНЗ [4].

Професійна компетентність, сукупність знань, умінь і навичок, отриманих в процесі фахової підготовки, є основним критерієм підготовленості майбутнього педагога. До головних складових компетентності педагогічних працівників відносять: професійну, комунікативну, інноваційну, правову. Професійна компетентність, – це якість дій працівника, що забезпечують адекватне та ефективне вирішення професійно важливих предметних завдань, що мають проблемний характер, а також готовність нести відповідальність за свої дії. Залежить ця якість від кваліфікації, загальноприйнятих цінностей, моралі та етики, володіння освітніми технологіями, технологіями педагогічної діагностики (опитування, індивідуальні та групові інтерв'ю) та психолого-педагогічної корекції, життєвого досвіду, постійного удосконалення та впровадження у практику ідей сучасної педагогіки, методів навчання та викладання навчальних дисциплін і предметів, використання наукової літератури та інших джерел інформації для створення сучасних форм навчання, впровадження оціночно-ціннісної рефлексії.

Інформаційна компетентність забезпечує ефективний пошук, структурування інформації, її адаптацію до особливостей педагогічного процесу і дидактичних вимог, формулювання навчальної проблеми різними інформаційно-комунікативними способами, кваліфіковану роботу з різними інформаційними ресурсами, професійними інструментами, регулярну самостійну пізнавальну діяльність, готовність до ведення дистанційної освітньої діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій, ведення документації навчального закладу на електронних носіях тощо.

Комунікативна компетентність забезпечує ефективний прямий та зворотній зв'язок з особою, котра навчається, контакт з учнями (вихованцями, дітьми) різного віку, батьками (чи особами, які їх замінюють), колегами, здатність до розробки стратегії, тактики і техніки взаємодії з людьми; здатність переконувати, стверджувати свою позицію; володіння державною мовою тощо.

Правова компетентність забезпечує ефективне використання у професійній діяльності законодавчих та інших нормативних документів органів державної влади для вирішення відповідних професійних завдань [4].

У процесі фахової підготовки студентів необхідно знайомити з кваліфікаційними характеристиками вчителя трудового навчання як критеріями їхньої професійної підготовленості. Майбутній вчитель трудового навчання повинен:

- бути готовим навчати дітей відповідно до програми і методики трудового навчання і виховання;
- формувати в учнів трудові вміння і навички для застосування їх на практиці;
- складати навчальні плани та інші навчальні матеріали з навчання праці, забезпечувати їх виконання відповідно до державних стандартів освіти;

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

- організовувати суспільно-корисну продуктивну працю, роботу трудових об'єднань учнів в літній період;
- розвивати в учнів прагнення до технічної творчості, раціоналізаторства і винахідницької діяльності, проводити профорієнтаційну роботу;
- організовувати роботу з оснащення навчальних майстерень обладнанням, матеріалами, інструментами, технічними засобами, наочними посібниками; відповідає за їх збереження і раціональне використання;
- забезпечувати дотримання учнями правил техніки безпеки та охорони праці, нести відповідальність за життя і здоров'я дітей, надавати першу долікарську допомогу;
- брати участь у роботі методичних об'єднань вчителів;
- підвищувати фаховий і кваліфікаційний рівень [4].

Якісна фахова підготовка вчителя та використання його потенціалу в практичній діяльності – джерело підвищення ефективності функціонування освітніх і науково-педагогічних установ та організацій. Заключним компонентом структурно-змістової моделі фахової підготовки вчителя трудового навчання є визначення вимог його професійної компетентності, що становить критерій підготовленості. Свідоме дотримання цих вимог дасть можливість в подальшому розвинути особистісні якості вчителя та підвищити його педагогічну майстерність.

Перспективою подальших досліджень вбачаємо з'ясування засобів формування комунікативних компетентностей майбутнього вчителя трудового навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коцан І. Професійна підготовка сучасного учителя: проблеми і орієнтири / І. Коцан. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eenu.edu.ua/uk/articles/profesiynna-pidgotovka-suchasnogo-uchitelya-problemi-i-oriiientiri>.
2. Лозовецька В. Т. Модель / В. Т. Лозовецька // Енциклопедія освіти; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 516.
3. Оршанський Л. В. Теоретико-методичні засади художньо-трудової підготовки майбутніх учителів трудового навчання: автореф дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л. В. Оршанський. – К.: Швидко Друк, 2009. – 43 с.
4. Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів. Наказ МОН України № 665 від 01.06.2013 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>.
5. Рибалка В. В. Професійний розвиток / В. В. Рибалка // Енциклопедія освіти; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 733.
6. Шевченко К. О. Педагогічна фасилітація у контексті професійної компетентності вчителя / К. О. Шевченко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Психологічні науки. – 2014. – Вип. 2.13. – С. 258–263.

REFERENCES

1. Koczan I. Profesijna pidgotovka suchasnogo uchytelya: problemy i oriyentiry [Professional training of modern teacher: problems and benchmarks]. – [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://eenu.edu.ua/uk/articles/profesiynna-pidgotovka-suchasnogo-uchitelya-problemi-i-oriiientiri>.
2. Lozoveczka V. T. Model [Model], Encyklopediya osvity [Akad. ped. nauk Ukrayiny; golovnyj red.. V. G. Kremen'], Kyiv, Yurinkom Inter, 2008. 1040 p.
3. Orshanskyj L. V. Teoretyko-metodychni zasady xudozhno-trudovoyi pidgotovky majbutnix uchyteliv trudovogo navchannya [Theoretical and methodological foundations for art-work training future teachers of labor studies], avtoref dys. d-ra ped. nauk, 13.00.04, teoriya ta metody ka profesijnoyi osvity, Kyiv, Shvydko Druk, 2009. 43 p.
4. Pro zatverdzhennya kvalifikacijnyx xarakterystyk profesij (posad) pedagogichnyx ta naukovopedagogichnyx pracivnykiv navchalnyx zakladiv. [On approval of qualifying characteristics trades (positions) pedagogical and teaching staff of educational institutions], Nakaz MON Vol. 665 vid 01.06.13 roku. – [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>.
5. Rybalka V. V. Profesijnij rozvytok [Professional development], Encyklopediya osvity [Akad. ped. nauk Ukrayiny; golovnyj red.. V. G. Kremen'], Kyiv, Yurinkom Inter, 2008. 1040 p.
6. Shevchenko K. O. Pedagogichna fasylytaciya u konteksti profesijnoyi kompetentnosti vchy'telya [Educational facilitation in the context of professional competence of teachers], Naukovyj visnyk

УДК 378.63:744

I. Д. НИЩАК

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

З'ясовано сутність педагогічного моделювання як методу дослідження педагогічних явищ і процесів, встановлення властивостей і відношень між усіма складовими навчально-пізнавальної діяльності. Представлено структурно-функціональну модель методичної системи навчання інженерно-графічних дисциплін майбутніх учителів технологій, що складається з цільового, концептуального, змістового, організаційно-діяльнісного, контрольного-регулятивного та оцінювально-результативного компонентів. Встановлено, що запропонована модель уможливіє наочне відображення структури і змісту інженерно-графічної підготовки студентів, дослідження можливостей педагогічного управління навчально-пізнавальною діяльністю майбутніх фахівців, обґрунтування педагогічних умов ефективної реалізації навчального процесу, розробку відповідного навчально-методичного супроводу та контрольного-діагностичного інструментарію.

Ключові слова: інженерно-графічна підготовка, методична система, модель, учитель технологій.

I. Д. НЫЩАК

СТРУКТУРНО-ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ МЕТОДИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ИНЖЕНЕРНО-ГРАФИЧЕСКИМ ДИСЦИПЛИНАМ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ

Выяснена сущность педагогического моделирования как метода исследования педагогических явлений и процессов, установления свойств и отношений между всеми составляющими учебно-познавательной деятельности. Представлено структурно-функциональную модель методической системы обучения инженерно-графическим дисциплинам будущих учителей технологий, которая состоит из целевого, концептуального, содержательного, организационно-деятельностного, контрольно-регулятивного и оценочно-результативного компонентов. Установлено, что спроектированная модель позволяет наглядно отобразить структуру и содержание инженерно-графической подготовки студентов, исследовать возможности педагогического управления учебно-познавательной деятельностью будущих специалистов, обосновать педагогические условия эффективной реализации учебного процесса, разработать соответствующее учебно-методическое сопровождение и контрольно-диагностический инструментарий.

Ключевые слова: инженерно-графическая подготовка, методическая система, модель, учитель технологий.

I. NYSHCHAK

STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF METHODOLOGICAL SYSTEM TEACHING ENGINEERING-GRAPHIC DISCIPLINES OF FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGY

The article revealed the essence of the pedagogical modeling as a method of investigation of pedagogical phenomena and processes, determination of properties and relationships between all elements of teaching and learning activities. Presented structural and functional model of methodical